

NIEUWE ENTSTOF VOOR KONIJNEN door dierenarts: Piet van Dijk

Dit artikel is overgenomen uit het "Clubblad Winter 2012 " van de Nederlandse Hangoor Dwergeren Club.

Het gebeurt niet zo vaak dat er vanuit de wereld van producenten van diergeneesmiddelen een bericht komt dat specifiek gaat over de toepassing van een nieuw middel bestemd voor konijnen. Maar nu is het toch zover: er is een geheel nieuwe entstof ontwikkeld, specifiek voor toediening bij konijnen. In dit artikel wil ik daar graag even de aandacht op vestigen.

Wij kennen al jaren de besmettelijke, door virussen veroorzaakte, ziekten myxomatose en RHD (ook bekend onder de naam VHD). Verschillende malen is er over gepubliceerd, onder andere in dit blad en in het Kleindier magazine. Om het geheugen nog even op te frissen begin ik om in het kort een beschrijving te geven van deze ziekten.

Myxomatose is een virusziekte die voorkomt onder de in het wild levende konijnen en via stekende insecten (muggen, vlooien) wordt overgebracht naar gezonde konijnen. Als er zich een ziekte-uitbraak voordoet, zal dat meestal in een bepaald gebied zijn (of een aantal gebieden) waar dan ontzettend veel slachtoffers kunnen vallen. Op een andere plaats enkele kilometers verderop kan er dan niet of nauwelijks sprake zijn van zieke dieren. Het is onvoorspelbaar waar de ziekte zal toeslaan. De tijd die verloopt tussen het moment van besmetting en het zichtbaar worden van verschijnselen kan tot 4 weken duren. De dieren die geïnfecteerd zijn, zullen als eerste zwelling aan oogleden, geslachtsopening, oren en neus vertonen. Ze zijn ook ziek in de zin van niet eten en stil in elkaar zitten. De verschijnselen worden verergerd door bacteriën die hun kans waarnemen om het al verzwakte dier nog verder aan te tasten. Het gevolg daarvan is dat de dieren een vieze witte etterige uitvloeiing uit ogen en neus laten zien. Praktisch alle aangetaste dieren gaan na korte of langere tijd dood.

RHD of VHD is ook een virusziekte en wordt overgebracht door direct of indirect contact. Het virus blijft ook buiten het dier heel lang besmettelijk en kan bijvoorbeeld ook via hooi worden overgebracht. De ziekte-symptomen zijn zo mogelijk nog dramatischer dan bij myxomatose, want hierbij is het mogelijk om bij acuut verloopende infecties, dode dieren aan te treffen zonder dat er ziekteverschijnselen zijn gezien. Bij sectie worden vaak afwijkingen gevonden in longen, luchtpijp, lever en darmen. Dieren jonger dan 8 weken zijn resistent tegen het virus. Worden ze op latere leeftijd besmet, dan zal ook deze ziekte altijd fataal zijn. Een behandeling is niet mogelijk.

Oude en nieuwe entstof

Tot voor kort was het mogelijk om voorbehoedend gezonde dieren te enten. Voor beide ziekten bestond een entstof. De meest gebruikte entstoffen waren lyomyxovax en cunical. Deze entstoffen moesten apart worden toegediend. Daarna bouwden de dieren afweer op, welke na ongeveer 4 weken voldoende was voor bescherming van een half jaar. Na een half jaar was het dus tijd om opnieuw te enten.

De nieuwe entstof wordt op de markt gebracht door de firma MSD. Het Nederlandse bedrijf Intervet maakt tegenwoordig deel uit van MSD. Intervet is in Nederland al jaren een belangrijke leverancier

van entstoffen voor honden, katten, fretten, paarden, varkens en herkauwers (rund, schaap, geit), kippen en duiven. Deze firma brengt nu de nieuwe entstof voor konijnen op de markt onder de naam: Nobivac Myxo-RHD

Wat is er nieuw aan deze entstof?

Het antwoord op deze vraag moet eigenlijk zijn: bijna alles.

Allereerst is het een combinatie-vaccin. Dit betekent dat met één enkele injectie tegen beide ziekten tegelijk wordt geënt.

Ten tweede duurt de bescherming een heel jaar. Het is nu dus nog maar één keer per jaar nodig om een enting te laten geven.

Het is de fabrikant gelukt om door middel van moderne technieken in de entstof bereiding, een geheel nieuwe entstof te maken. Op zichzelf is dit tamelijk revolutionair, zeker in de konijnenwereld. Voor de myxomatose component wordt nu gebruik gemaakt van een myxomatose virusstam (voorheen was dit een fibroma virusstam) waarin een gen is ingebouwd van het RHD virus. Een technisch vernuftige oplossing dus om de beide componenten samen te voegen.

De enting kan worden toegediend vanaf de leeftijd van vijf weken en drie weken later is de bescherming opgebouwd. De enting kan bij alle rassen worden toegediend. Op de plaats van de injectie kan een kleine zwelling ontstaan die binnen drie weken weer verdwijnt. Dit verschijnsel kennen we ook bij de oude entstof.

De verpakking is nu zodanig dat voor elk dier een dosering in een flesje zit. In de oude situatie was het voor de myxomatose enting zo, dat voor 10 dieren tegelijk entstof moest worden klaargemaakt die dan binnen een uur na bereiding moest zijn gebruikt.

Tot zover alleen maar goed nieuws. Nu nog een aantal kanttekeningen. Er is te weinig ervaring over de gevolgen van toediening bij voedsters in het begin van de dracht. Daarom wordt geadviseerd het niet te gebruiken tijdens de eerste twee weken van de dracht.

Ook over fokrammen is te weinig bekend om te stellen dat het de vruchtbaarheid niet zal beïnvloeden.

Met betrekking tot de entingen in het verleden adviseert de fabrikant om bij de dieren die vroeger geënt zijn met alleen de myxomatose entstof, de eerste maal dat de nieuwe combinatie entstof wordt gebruikt, twee keer te enten met een tussentijd van vijf weken omdat een eenmalige enting mogelijk onvoldoende bescherming geeft tegen het RHD virus.

En dan de hamvraag voor veel fokkers: hoe zit het met de prijs? Dat is een vervelende zaak, want de nieuwe entstof is meer dan drie keer zo duur dan het totaal van de twee vroeger gebruikte entstoffen. Daar staat dan wel tegenover dat deze entstof maar één maal per jaar hoeft te worden gebruikt. Informatie bij uw eigen dierenarts zal u leren hoe daar mee omgegaan wordt. Dit kan van praktisch tot praktisch erg verschillend zijn.

Het is niet mijn verwachting dat nu iedereen volop de dieren laat enten maar het is van belang om te weten dat de mogelijkheid bestaat en ook goed om dit aan nieuwe eigenaren van een diertje te laten

weten. In veel gevallen wil een eigenaar van een "huiskonijn" er veel aan doen om ziekten te voorkomen en is ook bereid om daar wat voor te betalen. Uit een oogpunt van dierenwelzijn is het daarom van belang om een goed advies over voeding en verzorging mee te geven en de mogelijkheid van een enting in elk geval te noemen.

Hellevoetsluis, 7 januari 2012.